

Projectnaam: Verbeteren Doorstroom Groen VMBO

Aanvrager: Branche vereniging VHG (Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners)

Periode: start 1-12-2016. Einddatum: 1-12-2018

Totale begroting: € 257.200,-

Aangevraagd subsidie bedrag: € 100.000,-

Project

Branche vereniging VHG wil rondom 12 VMBO scholen bedrijven groepen vormen van 5 bedrijven die samen met scholen de beroepsgerichte vakken invullen. 12 bedrijven kringen, 120 lesmomenten (10 lesmomenten per school, 2 lessen per bedrijf), 36 docentenstages van 3 dagen; 3 docenten *12 scholen (gastlessen geven, excursies, praktijkles "on the job"etc.)

Lesbrieven zijn ontwikkeld vanuit de hovenierssector die het mogelijk maken om specifieke onderdelen uit het curriculum samen met bedrijven vorm te geven.

Resultaten

De doorstroom vanuit het groene VMBO naar het groene MBO is op veel plekken relatief laag. Dit is niet alleen een conclusie vanuit VHG maar die wordt ook door AOC's en andere instanties gedeeld.

Volgens VHG ligt een deel van de oorzaak hierin dat het beroepsbeeld wat in de VMBO keuzevakken op de VMBO gepresenteerd werd geen recht doet aan de huidige situatie in de sector. Op veel plekken wordt het hoveniersvak op een ouderwetse en traditionele manier gepresenteerd. VHG zag regelmatig dat groepen leerlingen zich bezighielden met het schoffelen van de schooltuin en het knippen van stekjes in de kas.

VHG kon zich voorstellen dat leerlingen zich hierdoor niet aangetrokken voelden tot ons mooie vak wat veel meer te bieden heeft dan schoffelen.

In samenwerking met VMBO scholen, regionale bedrijven en betrokken MBO scholen heeft VHG geprobeerd om te organiseren dat deze keuzevakken een juist beeld van de sector gaven wat moet leiden tot een hogeren doorstroom.

Het project is succesvol geweest. Op een aantal scholen hebben MBO en bedrijven samen met het VMBO het keuzevak op een mooie manier ingevuld wat geleid heeft tot sterk verhoogde doorstroom van soms wel 500%!

Op een aantal andere locaties bleek de autonomie van het VMBO zo sterk dat de samenwerking zeer moeizaam of niet tot stand kwam. Dit is besproken met de betrokken CvB's en heeft scholen meer inzicht gegeven in de belemmeringen die er zijn bij de doorstroom VMBO-MBO. De uitkomsten van dit project zijn voor VHG reden geweest om de doorstroom VMBO-MBO zeer nadrukkelijk te positioneren in de huidige Hot Spots.

Doelstellingen

Praktijkgericht aantrekkelijk voorbereidend beroepsonderwijs. Professionalisering docenten; docenten lopen 3 dagen stage in de beroepspraktijk, verbinding van VMBO docenten met de beroepspraktijk; Verbeteren samenwerking onderwijs bedrijfsleven in de regio; Verbetering doorstroom groen VMBO naar groen MBO door het onderwijs aantrekkelijker te maken en leerlingen een reëel beroepsbeeld mee te geven zal en groter deel van de leerlingen kiezen voor een vervolg opleiding in het groene MBO; Basis creëren voor verdere samenwerking tussen de bedrijven en de VMBO scholen. Relaties en contacten op eigen kracht na afloop van het project laten voortbestaan; Communicatie naar andere scholen en bedrijven om hen te interesseren, enthousiasmeren en motiveren om een actieve rol te spelen bij het opleiden in de regio; Beter instroom van leerlingen in het MBO Groen en daarmee meer vakkrachten voor de arbeidsmarkt hoveniers en groenvoorziening branche, (macro doelmatigheid); samen verantwoordelijk voor goed beroepsonderwijs.

Bedrijven stellen hun interne kennis, tijd en organisatie beschikbaar en richten zich niet direct op de schoolverlaters maar op de instroom van de vakopleiding op MBO niveau. De VMBO school investeert ook in docenten stages en de beroepspraktijk van de docent voor het VMBO. Het project draagt bij aan kennisontwikkeling van docenten, en praktijkopleiders en begeleiders en bedrijven. Zij zijn beter toegerust op hun taak en weten meer van elkaars 'actie logica'.

VMBO

In het derde en vierde leerjaar nemen leerlingen van een groene VMBO opleiding deel aan het kernprogramma groen. Dit is een brede groenopleiding die het gehele AOC domein bestrijkt. Daar bovenop kunnen de leerlingen kiezen voor een keuzedeel. Welk keuzedeel zij volgen, is per AOC verschillend. VHG verwante keuzedelen zijn:

- Vergroening stedelijke omgeving
- Tuinontwerp en -aanleg
- Werken in tuin en landschap.

De keuzedelen zijn allemaal opgebouwd uit taken en deeltaken. Het keuzedeel 'Vergroening stedelijke omgeving' kent bijvoorbeeld de taak: "Een ontwerp maken voor het inrichten van een groene ruimte met planten en dieren" met als deeltaak "Een ontwerptekening maken voor een groen object of een groene ruimte".

Samenwerking bedrijfsleven/VMBO

Anders dan in het MBO kent het VMBO geen verplichte stage momenten. Bijna alle scholen werken wel met stageperioden bij bedrijven. Gastlessen en excursies komen sporadisch voor en in het algemeen kan men zeggen dat de relatie VMBO-bedrijfsleven beduidend zwakker is dan de relatie MBO-bedrijfsleven.

Samenwerking VMBO-Bedrijfsleven.

Hier liggen mogelijkheden, juist in deze samenwerking kan het vak op een voor leerlingen attractieve manier gepresenteerd worden. Binnen het op te starten project wordt er rondom een VMBO school een bedrijvenkring gevormd, deze bedrijvenkring heeft de volgende functies:

- Deze bedrijven dragen door middel van gastlessen, excursies et cetera bij aan het presenteren van de sector en haar werkzaamheden.
- Deze bedrijven stellen stageplaatsen beschikbaar voor geïnteresseerde leerlingen en de docentenstages.
- Deze bedrijven zijn beschikbaar als vraagbaak/aanspreekpersoon voor de school inzake ontwikkelingen, bijscholing van docenten et cetera.

Uitgangspunt bij deze bedrijvenkring is dat er vijf regionale groenbedrijven betrokken zijn, indien mogelijk vanuit de verschillende vakgroepen van Branchevereniging VHG.

- Hoveniers: keuzevak tuinontwerp en -aanleg.
- Groenvoorzieners: keuzevak vergroening stedelijke omgeving.
- Interieurbepalers: keuzevak groene vormgeving en verkoop.

Uitgangspunt zal zijn dat er op 12 locaties gestart zal worden met een bedrijvenkring.

Vanuit de school wordt het project "getrokken" door een projectverantwoordelijke, dit kan een locatieleider zijn of een leidinggevende. Uitgangspunt is dat deze vanuit de school een aantal bevoegdheden heeft gekregen om het project tot een succes te maken. Vanuit de school worden er 3 "kerndocenten" aangewezen die het project inhoudelijk met de bedrijven vormgeven. Dit zijn de docenten die ook de desbetreffende keuzedelen geven.

Activiteiten:

Activiteit 1, professionalisering docenten

Om de kerndocenten op een goede manier kennis te laten maken met het werken in de sector zullen zij 3 dagen stage lopen bij één van de deelnemende bedrijven. Op deze manier krijgen de docenten een duidelijk beeld van wat er in de sector speelt én worden er relaties gelegd tussen docenten en bedrijven wat het organiseren van gastlessen, excursies en doe activiteiten vergemakkelijkt.

Activiteit 2, Leerlingen verleiden tot een keuze voor groen MBO

Binnen de VMBO modulen kennen we een groot aantal beroep gerelateerde taken en deeltaken. Aansluitend aan deze taken heeft Branchevereniging VHG een aantal lesbrieven laten ontwikkelen. Deze lesbrieven zijn gemaakt ten behoeve van leerlingen, docenten en bedrijven en zijn leidend bij het verzorgen van de gastlessen en zorgen dat de gastlessen op een aantrekkelijke manier vormgegeven wordt en de betrokken deeltaak geheel of gedeeltelijk afdekt. Bedrijven kunnen op basis van deze deeltaken een onderwijsactiviteit (gastlessen, excursie etc. vormgeven).

Samenwerking op basis van uitvraag:

Branchevereniging VHG wil graag samenwerken met VMBO instellingen om samen met het bedrijfsleven de "groene" opleidingen inhoud te geven. Branchevereniging VHG en haar leden steken daar energie, tijd en dus geld in. Vanuit de onderwijsinstellingen mag dan ook een duidelijk commitment verwacht worden. Ook de onderwijsinstelling zal tijd (docentenuren) beschikbaar moeten stellen en commitment moeten tonen om van dit project een succes te maken.

Branchevereniging VHG zal daarom naar het onderwijsveld toe aangeven dat zij graag samen wil werken en scholen oproepen om zich aan te melden voor de samenwerking. Op basis van de aanmeldingen zal er een gesprek met de schoolleiding van de desbetreffende instelling plaatsvinden. In dat gesprek zal het project besproken worden en kan geverifieerd worden of er genoeg grond voor samenwerking (beschikbare uren en commitment) aanwezig is. Op basis van dat gesprek kan de projectgroep besluiten om de samenwerking daadwerkelijk op te starten.

Plan van aanpak:

Werklijn: Samenwerking regionaal bedrijfsleven VMBO.

Aanpak en fasering: Dit project zal in vijf fasen uitgevoerd worden:

Fase 1:

1-12-2016 tot 1-6-2017

Het selecteren van de VMBO scholen waaromheen deze kringen gevormd zullen worden. Branchevereniging VHG zal aan alle groene VMBO scholen een uitnodiging tot samenwerking sturen en scholen vragen of zij deel willen nemen aan het programma en dit te motiveren. Op basis van deze reacties zal er een gesprek plaatsvinden tussen Branchevereniging VHG en de desbetreffende school. Op basis van deze gesprekken zal er een selectie plaatsvinden van 12 scholen. Het intakegesprek dient om wederzijdse verwachtingen en motivatie op elkaar af te stemmen. Scholen zullen docenten vrij moeten maken om aan de activiteiten deel te nemen (docentenstage en voorbereiden lesmomenten), anders heeft het project geen kans van slagen.

Voor deze periode is een ruim tijdsspanne genomen om te voorkomen dat op 12 plekken tegelijkertijd een werkgroep geïmplementeerd dient te worden en dit een grote piek in de werkzaamheden teweegbrengt. Daarnaast wil Branchevereniging ook echt pas starten met een school als een school daar klaar voor is. Het is niet de bedoeling dat mensen onder druk van een deadline "instappen" in het project maar daar nog niet klaar voor zijn.

Fase 2:

1-2-2017 tot 1-9-2017

Het werven en selecteren van bedrijven rondom de betreffende school.

Dit gebeurt in samenspraak met de desbetreffende school, bestaande contacten zullen hierin meegenomen worden. Het streven is om vijf bedrijven aan de school te laten committeren. Het getal van 5 bedrijven is gekozen om voldoende bedrijven te hebben om genoeg activiteiten te kunnen uitvoeren maar de groep niet te groot te laten worden, de ervaring is dat bij grotere groepen de betrokkenheid af kan nemen.

Fase 3: Start activiteiten

1-4-2017 tot 1-10-2017

Deze fase start met een eerste bijeenkomst waarin het project wordt uitgelegd en er verbindings tussens docenten en bedrijven worden gelegd. Tijdens deze bijeenkomst zullen er "koppels" gevormd worden tussen docenten en bedrijven. De docenten zullen bij hun bedrijf de docentenstage gaan lopen en de docent en het bedrijf zullen samen de "lesmomenten" uitwerken. Het streven is ernaar dat er per bedrijf twee onderwijsactiviteiten (gastles, excursie, doe-activiteit) gedurende de looptijd van het project plaats zullen vinden.

Fase 4: Onderhoud

1-6-2017 tot 1-10-2018

Het netwerk waarin partijen geïnvesteerd hebben zal onderhouden moeten worden en actief moeten blijven. De projectcoördinator zal contact houden met partijen, initiatieven aanjagen en partijen op hun verantwoordelijkheid aanspreken.

Fase 5: Verduurzaming

1-12-2018

Aan het eind van het project zal het project verder moeten zonder de ondersteuning van de extern projectbegeleider. Het project zal geëvalueerd worden en afspraken voor de toekomst tussen onderwijsinstelling en bedrijven zullen gemaakt moeten worden. Branchevereniging VHG is van mening dat aan het eind van het project er een relatie is gelegd tussen school en bedrijven en dat men wederzijds de voordelen van de

samenwerking heeft ingezien. Dit moet een basis scheppen voor verdere samenwerking. Door middel van een intentieverklaring zullen scholen en bedrijven gezamenlijk verklaren de aangegane samenwerking te zullen continueren.

Communicatie

Gedurende het gehele project zal er via social media aandacht besteed worden aan het project. In eerste instantie zal dit voornamelijk linkedin en Twitter zijn voor de scholen en bedrijven, vanaf fase twee zal ook facebook betrokken worden in het project om jongeren op een laagdrempelige manier bij het project te betrekken. Foto's, filmpjes en andere zaken over de gastlessen, excursies etc. zullen via facebook worden verspreid. Op deze manier zal het groene onderwijs en het werken in de groene sector op een positieve manier voor het voetlicht worden gebracht. De ervaringen worden publiek gemaakt. De opgeleverde producten zijn voor alle andere scholen en bedrijven uit de sector beschikbaar. Zodat hiervan ook een voorbeeld functie uit kan gaan naar andere sectoren en scholen. Het plan is om de uitvoering van het plan en de ervaringen breed te delen en andere te enthousiasmeren.

Fase 1.

De start van het project wordt aangekondigd via de diverse branche-gerelateerde media (VHG magazine, nieuwsbrief, Tuin en landschap). Een digitale flyer waarin het project wordt aangekondigd zal ontwikkeld worden voor gebruik op social media. Alle groene VMBO scholen zullen per brief uitgenodigd worden om zich aan te melden voor het project.

Fase 2.

Via branche-gerelateerde media zullen bedrijven geworven worden. Een artikel met interessante voorbeelden zal gemaakt worden voor deze werving. Dit zal verspreid worden onder alle potentiële bedrijven uit de sector, hierna zullen de bedrijven apart benaderd worden.

Fase 3.

Via de branche-gerelateerde media zal de start van het project aangekondigd worden. Er zal een format ontwikkeld worden waarmee de regionale scholen in hun regio aandacht kunnen genereren voor het project bij de regionale kranten. Scholen positioneren zichzelf hiermee als actieve school die met het bedrijfsleven samenwerkt wat interessant kan zijn voor de werving van leerlingen. Bedrijven kunnen zich hiermee ook regionaal profileren.

Fase 4.

Via branche-gerelateerde media zullen korte communicatie uitingen plaatsvinden over de diverse activiteiten (lesmomenten) die plaats vinden. Dit om andere bedrijven en scholen te inspireren om de samenwerking te zoeken.

Fase 5.

De projectresultaten zullen gecommuniceerd worden binnen onderwijsgeledingen, de branche en andere groene sectoren.